

Regeringskansliet,
Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om delbetänkandet Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld, SOU 2024:21

Er beteckning: A2024/00369

Sammanfattning

Länsstyrelsen Stockholm tillstyrker förslaget om att regeringen inte bör införa ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck, och att prioriteringen av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck hellre ska synliggöras genom en ny inkluderande målformulering av det sjätte delmålet.

Länsstyrelsen Stockholm tillstyrker förslaget om ett nytt inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål som tydligt anger vilka våldsformer som omfattas: *Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.*

Länsstyrelsen bedömer att genom att skriva ut de våldsformer som ingår i målet underlättas tolkningen av delmålets omfattning, samt att en inkluderande och breddad målformulering visar regeringens prioriteringar inom ramen för det sjätte delmålet. Länsstyrelsen delar även utredningens slutsats att ett sammanhållet och inkluderande delmål underlättar regeringens styrning och uppföljning av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld.

Synpunkter

6.2 Sveriges internationella åtaganden ska vara vägledande

Länsstyrelsen ser positivt på att utredarna i förslaget utgått från de internationella konventioner och deklamationer som Sverige anslutit sig till, exempelvis Istanbulkonventionen, och låtit dessa vara vägledande i framtagandet av den nya målformuleringen.

Länsstyrelsen bedömer utifrån detta att det är klokt att behålla ett strukturellt perspektiv på våldet, använda könsbestämda begrepp samt förorda en samordnad politik.

6.3 Alla jämställdhetspolitiska mål utgår från en maktanalys

Samtliga jämställdhetspolitiska delmål ger uttryck för de mest centrala jämställdhetsproblemen i samhället samt utgår från att det finns en ordning i samhället som upprätthåller ojämlika maktförhållanden mellan könen, där kvinnor som grupp är underordnade och män som grupp är överordnade. Länsstyrelsen delar utredarnas uppfattning att detta även ska gälla det jämställdhetspolitiska delmålet om våld. Delmålet behöver således utgå från det mest centrala problemet inom området, det vill säga det våld som flickor och kvinnor utsätts för av pojkar och män samt en förståelse av att våldet används som ett sätt att upprätthålla dessa maktförhållanden. Länsstyrelsen vill samtidigt lyfta vikten av, vilket utredarna gör, att kopplingen mellan män och våld inte får bli för förenklad då de allra flesta pojkar och män tar avstånd från våldsutövande.

Länsstyrelsen tycker dock att det är problematiskt att utredningen *enbart* lyfter könsmaktsperspektivet som förklarande faktor till våldet. Det behöver lyftas att det finns en mängd olika förklaringar till de olika våldsformerna i förslaget. För att bekämpa våldet är det viktigt att flera orsaker nämns, även om delmålet är kopplat till jämställdhetspolitiken. Länsstyrelsen saknar även ett mer ingående resonemang kring begreppet *intersektionalitet*. Fokuset på könsmaktsperspektivet osynliggör andra maktordningar än det utifrån kön. Etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, klass, ålder, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning och sexuell läggning är också viktiga faktorer att diskutera och som samexisterar med könsmaktsordningen.

6.4 Det behöver tydliggöras att tillämpningen av det sjätte delmålet ska vara bred

Utredarna beskriver att den nuvarande målformuleringen många gånger tolkas snävt, att det i praktiken ofta handlar enbart om mäns våld mot kvinnor i nära relationer, vilket kan göra att alla våldsutsatta inte får det stöd och skydd de är i behov av.

Länsstyrelsen ser därför positivt på att bredda det jämställdhetspolitiska delmålet om våld och tydliggöra att detta gäller fler våldsformer än vad som idag är tydligt. Länsstyrelsen bedömer att detta kommer att påverka det praktiska arbetet positivt genom att flera grupper av våldsutsatta får det stöd och skydd de behöver.

6.4.1 Fler former av våld behöver synliggöras i ett mer inkluderande delmål

Stockholms läns *Strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2026*, framtagen inom samverkansplattformen Operation Kvinnofrid, omfattar det våld som kvinnor och flickor är särskilt utsatta för, våld som sker i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck inklusive barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympling, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende av relation. Mot bakgrund av detta välkomnar Länsstyrelsen en ny inkluderande målformulering och ser positivt på de våldsformer som utredarna valt att inkludera i sitt förslag. Vidare håller Länsstyrelsen med om utredarnas bedömning att det inte finns ett samlande begrepp som kan omfatta allt våld, varför samtliga begrepp som ingår i förslaget uttryckligen behöver nämnas. Dessa begrepp kompletterar, och överlappar, varandra samt bildar tillsammans en helhet.

Nedan lyfter Länsstyrelsen huvudargument för att just dessa våldsformer ska ingå i målformuleringen.

- *Mäns våld mot kvinnor* är ett väl inarbetat begrepp som beskriver det största jämställdhetspolitiska problemet inom det sjätte delmålet.
- *Våld i nära relationer* inkluderar till exempel flickor och kvinnors våld mot närstående pojkar och män, våld mot barn samt våld mot hbtqi-personer i nära relationer. Dessa grupper omfattas redan av *En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor* (Utdrag (kap 5) ur Skr. 2016/17:10) men har inte tydligt ingått i delmålet.

Begreppet är väl inarbetat hos myndigheter, kommuner och regioner och bör synliggöras i delmålet för att underlätta samordnade insatser på området.

- *Hedersrelaterat våld och förtryck* bör läggas till i delmålet för att tydliggöra att det är ett prioriterat område. Hedersrelaterat våld och förtryck har flera särskiljande drag som kräver särskilt kunskapsstöd och metoder.
- Slutligen bör *utnyttjande i prostitution och människohandel* nämnas i delmålet för att synliggöra problemet samt behovet av att samhället arbetar samordnat även mot denna våldsform.

I förslaget om ny målformulering har utredarna lagt till *psykisk integritet*. Länsstyrelsen håller med om utredarnas bedömning att utöver kroppslig integritet ska samma rätt och möjlighet till psykisk integritet finnas. Länsstyrelsen ser att detta är viktigt utifrån den ökning av trakasserier och hot som sker på den digitala arenan som i stor utsträckning påverkar den psykiska integriteten.

6.4.4 Livscykelperspektivet behöver bli tydligare i målet

Länsstyrelsen delar utredarnas bedömning och tillstyrker införandet av livscykelperspektivet i delmålet. Genom formuleringen "...genom hela livet" fångas de aspekter och livssituationer en person kan erfara under en livstid, samt hur våldet kan ta sig olika uttryck i livets olika faser. Livscykelperspektivet lyfter exempelvis våld i ungas nära relationer och våld mot äldre, men även i viss mån våld mot personer med en funktionsnedsättning. Länsstyrelsen erfar att kommuner ofta brister i kunskap och resurser för att arbeta med dessa grupper, samt att ansvaret behöver förtydligas på lokal nivå.

6.4.5 Våld mot barn, våld i hbtqi-personers nära relationer samt pojkars och mäns våldsutsatthet

Länsstyrelsen håller med om utredarnas bedömning att en strukturell förståelse för skillnader vad gäller våldsanvändning och risk för att utsättas för våld mellan kvinnor och flickor jämfört med män och pojkar inte behöver betyda att män, pojkar och ickebinära som utsatts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck eller prostitution och människohandel inte ska eller kan uppmärksammas inom ramen för jämställdhetspolitiken.

Länsstyrelsen anser dock att utredningen saknar en nyansering av hur våldsutsatthet ser ut utifrån kön och utifrån olika typer av statistik. Skillnaden i utsatthet mellan könen är exempelvis inte betydande när det gäller våld som förekommit under ett år. Den största skillnaden mellan män och kvinnor återfinns gällande utsatthet under en livstid, samt sexuellt våld.

7.2 Det bör inte införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att regeringen inte bör införa ett särskilt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck, och ser med fördel att politiken bedrivs samordnat enligt Istanbulkonventionen. Länsstyrelsen ser risker för att den nationella styrningen såväl som länsstyrelsernas uppdrag skulle bli mindre effektivt och samordnat vid ett särskilt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck.

8.1 Förslag till ett nytt inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att de utmaningar som finns i arbetet bäst uppnås genom ett sammanhållet, inkluderande delmål. Länsstyrelsen tillstyrker därför utredningens förslag till nytt inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål; *Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.*

Länsstyrelsen anser att ett sammanhållet och inkluderande mål leder till mer samordnade samhällsinsatser för de som behöver stöd och skydd. Det är vidare Länsstyrelsens uppfattning att ett inkluderande delmål skulle underlätta det regionala och lokala arbetet genom att skapa en ökad tydlighet gällande aktörers ansvar för fler våldsformer än vad dagens målformulering gör. Utifrån Länsstyrelsens perspektiv och möjlighet att bedriva ett verkningfullt och långsiktigt arbete ser vi därför positivt på utredningens förslag om ett inkluderande delmål.

Allmänna synpunkter och förslag

När det kommer till att definiera olika våldsuttryck är det betydelsefullt att förtydliga att *försummelse* är en form av fysiskt och psykiskt våld. Försummelse handlar om att inte få det stöd, vård eller hjälp som en person är i behov av. Detta våldsuttryck förekommer vanligtvis mot personer i beroendeställning och sårbara grupper som exempelvis personer med funktionsnedsättning och barn. Länsstyrelsen föreslår därför att i samband med definitionen av olika våldsuttryck förtydliga att försummelse är en form av fysiskt och psykiskt våld.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande länsöverdirektör Claes Lindgren med utvecklingsledare Anija Johansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Anna Conzen medverkat. Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift